

Endavant

Número 9, febrer de 1988

Portaveu dels socialistes de Catalunya

EDITORIAL

Una nova etapa de la proposta federalista

La proposta federalista dels socialistes catalans ha entrat en una nova etapa, després d'haver estat assumida en el congrés federal del socialisme espanyol. Ara està escalfant motors per a assolir nous objectius.

Que la proposta fos assumida en el congrés federal socialista —sense moure el llistó, sense rebaijar plantejaments— suposa un pas important. No decisiu, però sí important.

No és decisiu perquè, òbviament, ningú pot esperar que una qüestió tan difícil i complexa com la transformació de l'estructura política de l'Estat espanyol —una qüestió irresolta i conflictiva durant tants i tants anys, i que ha estat en el mateix centre de les preocupacions del catalanisme històric— pugui ser resolta de cop i volta un dia determinat, en una votació determinada.

Els socialistes catalans som perfectament conscients que aquest és un procés llarg i difícil.

Ho era l'any 1977, quan vam haver d'assumir les nostres responsabilitats com a primera força política de Catalunya, i vam exigir el retorn del President exiliat, el restabliment de la Generalitat i la convocatòria de l'Assemblea de Parlamentaris.

Ho ha estat durant els anys de discussió i posta en marxa de la Constitució i de l'Estatut. Ho ha estat durant el període de govern del nacionalisme conservador a la Generalitat. I ho serà en el futur.

És un procés llarg i difícil, en el qual la unitat de fons de les forces polítiques catalanes, la voluntat política de tirar endavant, i l'incert de la vida escollida, són els factors decisius.

Per a nosaltres, reeixir en aquests tres camps és vital. Perquè l'autogovern nacional, la llibertat política de Catalunya, no són uns objectius conjunturals i tàctics. Són un dels motius d'existència del socialisme català, junt amb la lluita per la llibertat i la igualtat de drets i de condició dels ciutadans. La nostra coherència passa per aquests punts bàsics.

Per això hem indicat que la virtualitat fonamental de la nostra proposta federalista cal cercar-la ací. En la reafirmació de la nostra decisió política d'avançar en l'aprofundiment de l'autogovern polític de Catalunya, sense pauses i sense perdre alè. Suposa un «test» de direcció.

No es tracta tant d'assolir els objectius d'un dia per l'altre, com de constatar que el camí seguit és l'adequat. Que existeix un projecte raonat, amb punts de partida sòlids, objectius clars i mètodes eficients.

Dit això, també cal constatar que l'aprovació de la nostra proposta per part del congrés del socialisme espanyol té un significat polític d'indubtable valor.

El té, fonamentalment, per dues raons. En primer lloc, perquè significa que en un moment en el que el desenvolupament de l'«estat de les autonomies» es trobava en un final d'etapa —probablement en una situació que podia bloquejar-se—, el socialisme espanyol ha resolt evitar un «impasse» donant un pas endavant i obrint-se a la normal evolució de les realitats vives. No ha optat per aturar-se i fer balanç, o per concedir-se una llarga pausa de consolidació de les situacions assolides. Pel contrari: ha dit que calia continuar avançant en uns punts molt concrets que han de permetre estendre i potenciar l'autogovern de les Comunitats Autònomes i enfortir els governs municipals, aplicant en ambdós casos, amb coherència, una perspectiva federalista. Crec que ningú que actuï sincerament pot deixar d'apreciar que el fet que un partit en el govern central es manifesti en aquest sentit, té un valor de compromís polític que s'ha tingut la valentia política d'assumir.

En segon lloc, perquè ningú que conegui el procés seguit, pot discutir el fet que aquest pas no s'hauria donat sense l'acció del socialisme català.

Aquesta realitat, que té una considerable importància per a nosaltres, la té també pel país. Després d'un llarg procés d'unitat, molt difícil i treballat, el socialisme català ha assolit el moment més enriquidor i efectiu de la seva relació amb el socialisme espanyol. Aquesta relació serena resulta efectivament enriquidora quan uns i altres podem expressar-nos amb la nostra pròpia i específica personalitat, quan poder dur a terme un procés franc i constructiu de diàleg polític a partir de l'afirmació nítida de les posicions que ens són pròpies. I en aquest cas, la relació privilegiada i fraternal que ens uneix apareix com un exemple sobre la forma en què les forces polítiques catalanes poden dur a terme les seves relacions amb forces polítiques d'àmbit estatal.

No pretenem cobrar «royalties». Però creiem sincerament que el model de la unitat a Catalunya, la iniciativa política a tot Espanya, i el mètode de la negociació fonamentada en la concòrdia raonable i en el lògic i necessari joc d'interessos específics, és el camí que més beneficia a les parts i al conjunt, i el que finalment aconsegueix que Catalunya guanyi.

Raimon Obiols

SUMARI

Pàgines 2 i 3

Quatre caps de llista, per Núria Albó.

Pàgines 4 i 9

Entrevistes a **Joaquim Nadal** i **Antoni Siurana**, per Francesc Sánchez.

Pàgines 5 a 8

DEBAT:
La llibertat d'Expressió.

Pàgina 9

«**Jordi Pujol, construir o destruir**», per Manuel Guillot

Pàgina 10

Navegant a tot vent, per Miguel Iceta.
ELS LLIBRES DEL MES

Pàgina 11

El meu Carles Cigarrán, per Joan Reventós.

Pàgina 12

LA CAIXA DELS TRONS, per Jordi García-Soler.

Quatre caps

«No hi ha dubte que en Raimon és el més europeu de tots els candidats a la presidència d'aquesta Generalitat»

Aquest any no fa hivern. Per tant era un matí primaveral quan una florida de socialistes va donar sentit al Mercat de les Flors.

La gairebé unanimitat amb què es van votar els quatre caps de llista per a les eleccions autonòmiques, implica l'acceptació responsable d'un programa i de les quatre persones que encapçalaran la seva defensa.

El paternal Joan Reventós ens va traslladar a un pont sobre l'Ebre, aquest riu solemne que ens fa pensar en coses tan diverses com l'Agustina d'Aragó, la tragèdia d'una guerra perduda o l'esplendor d'unes belles terres de conreu poblades d'ocells de noms suggerents.

amb la facultat teatral d'improvisació que també l'adorna, ens va assegurar que, d'ara endavant, ningú no ens gosaria titllar de centralistes perquè havíem donat tota mena de preeminència a les comarques.

Raimon Obiols, doncs, després d'un petit esplai col·lectiu, va ser proclamat cap de llista per Barcelona i candidat a la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Tot i que ens va fer una brometa sobre la nostra manera d'anar vestits, que, segons ell, no era tan ostentosa ni desmesurada com la dels convergents, val a dir que el nostre Raimon feia un goig espatarrant. Vestit amb

detallada i extensa d'un programa polític ben assumit i meditat. Ens va oferir un tastet dels vint punts essencials que el componen, entre ells, la derogació de la llei d'organització territorial, o sigui la llei de comarques; la reforma de la llei electoral perquè el vot de cada ciutadà tingui el mateix valor; la supressió cautelar del contracte de les loteries catalanes; la restauració de la dignitat del Parlament, tornant-li el seu veritable paper d'elaborador de lleis consensuades i no pas d'esclau d'un sol partit polític.

Un altre punt molt important era la promesa de dedicar una atenció especial a les escoles de Formació Profes-

És un espectacle recomfortador veure tanta gent i tan ben avinguts, tantes professions, tanta diversitat de camins d'origen que desemboquen tots al mateix ll

«En una paraula. Tots els qui eren allà donaven i rebien entusiasme. Constataven que no eren sols a defensar la bona causa»

Antoni Siurana, cavaller sense por vingut de terres de ponent venia disposat a emular les gestes d'Indíbil i Mandoni però, això sí, amb una nova estratègia que les fes victorioses.

Joaquim Nadal, seriós i mesurat, ens exhortava a l'alegria perquè duia els ulls plens dels colors harmoniosos de la seva ciutat que ell ha fet sortir d'un estat larvat i levític per convertir-la en una esplèndida i virolada papallona.

I, finalment, Raimon Obiols. Bé, Raimon Obiols de poc que no ho és de proclamat. Ma. Aurèlia Capmany, en un lapsus digne del millor teatre de suspense, se'ns el descuidava però

un conjunt de variats tons clars, s'alçava ros, ben plantat i elegant com un prototipus d'aquest Mercat Comú on ens han dut els nostres companys —més morenets— de l'Estat.

No hi ha dubte que en Raimon és el més europeu de tots els candidats a la presidència d'aquesta Generalitat que un partit conservador i botiguere s'obstina a mantenir provinciana i trista. I no és només per la talla física, naturalment, que és un europeu integral, el nostre candidat. Ho és, sobretot, per la manera que té d'entendre la política, de teoritzar-hi, de planificar-la.

El seu discurs va ser una exposició

sional, tan absolutament marginades pel govern actual, tot i que són una font segura de llocs de treball ja que tots els empresaris demanen i reclamen joves ben preparats per incorporar-los immediatament a les seves empreses.

Un discurs llarg i dens, difícil de reproduir ni que sigui en els seus trets més significatius només havent-lo escoltat una vegada i sense tenir un text al davant per auxiliar la memòria.

Estic convençuda que en Raimon ja s'ha fet un resum curt i contundent per anar-lo repetint al llarg de la campanya. Hauríem d'aprendre dels americans la capacitat d'inventar-nos peti-

de llista

tes frases suggestives que tothom es vegi amb cor d'assimilar i de repetir fins que es convencin. És clar que no poden ser buides ni agressives com les dels convergents. Tot un programa en quatre frases clares i elegants. ¿Qui s'apunta a elaborar-les?

Raimon Obiols ens va recordar que la Generalitat disposa de més de sis-cents mil milions per administrar: això fa cent mil pessetes per cada un dels sis milions de catalans que diuen que som. En realitat el govern Pujol fa realitat aquell famós acudit que si tu et menges dos pollastres i jo cap, segons les estadístiques ens n'hem menjat un cada un.

Deixant-nos d'elucubracions numèrico-culinàries i tornant al Mercat de les Flors, farem com la TV i enfocarem una mica la gent de les grades. Un acte com el del dia set, sempre té una mica l'aire de festa familiar. Hi ha molts cops a l'esquena i molts «quants dies sense veure't». Hi ha les cares venerables dels qui ens expliquen que tenen un carnet tan vell i arrugat com el front però que el cor no se'ls ha pas descolorit i que el conserven d'un vermell pujat, com les roses franques de la llibertat, que diu Maragall, el poeta.

Hi ha joves que ho són molt i d'altres que ja només en tenen el cor que

duen sota d'un jersei o d'una bonica camisa italiana. Hi ha les paladines del vint-i-cinc per cent rumiant com s'ho faran per arribar al cinquanta. Hi ha els defensors de corrents una mica divergents però que hara es llencen decidits al corrent comú per ajudar a assolir la victòria.

És un espectacle recomfortador veure tanta gent i tan ben avinguts, tantes professions, tanta diversitat de camins d'origen que desemboquen tots al mateix lloc. És un espectacle que anima i que entusiasma.

A un cantó hi ha la rialla de nen entremaliat sota el bigoti de l'Antoni Dalmau. Més enllà un grup d'aquelles noies silencioses que sempre són a punt de fer la feina més pesada a tots els congressos o els homes i nois de l'etern servei d'ordre. La madre de l'intrèpid Josep M. Sala, se'l mira de lluny tota embadalida. La Dolors Mariner, demostra amb la seva presència que fins i tot a Vic hi ha socialistes. Les finances es passegen a les mans, entre d'altres, d'en Joan Rangel... En Manel Royes porta un Vallès a la butxaca que, sense haver nascut, ja ha fet córrer allò que en diuen rius de tinta. I tants i tants d'altres que sempre fa alegria tornar a veure. Gent de teatre i els Jordis de Cultura. Alcaldes i regidors de tot arreu de Catalunya. Diputats i senadors. Metges i advocats. Economistes i poetes. Músics i escriptors. Treballadors de tots els rams. Per resumir: el bo i millor de Catalunya.

Perquè no hi faltés res també hi ha resplendit una estrella invitada. Jordi Soler Tura, prototipus de professor universitari respectat i admirat per tothom, ha ofert tot el seu gran prestigi a la causa comuna del progrés i de l'alegria.

Els fumadors empedreïts encenien dissimuladament una cigarreta, vigilant que no els caigués la cendra encesa a la moqueta grisa i aprofitant les voreres dels escalons per apagar el cigarret amb tot de giravolts extintors així que havien satisfet el seu desig irrimprimitable. Els fumadors de pipa ho tenien més bé perquè la cassoleta ja és una salvaguarda.

Els aferrissats de la premsa donaven cops d'ull als diaris gruixuts de diumenge que els seien a la falda però no gosaven desplegar-los del tot per no fer mal efecte. I tothom s'afegia eufòric als picaments de mans o al ritual solemne d'alçar-se quan tocava.

En una paraula. Tots els qui eren allà donaven i rebien entusiasme.

Constataven que no eren sols a defensar la bona causa i veien més a prop l'èxit de la batalla.

Perquè, immediat o no, el triomf és a prop. Una de les evidències que es feia més patent al mercat de les flors era que el PSC no consta d'una sola persona. Que hi ha una bona quantitat de líders actuals o en potència. Que Raimon Obiols pot ser un perfecte president de la Generalitat però que també ho serien Joaquim Nadal o Joan Reventós, per posar un exemple. I no cal dir la quantitat de magnífics Consellers que podria haver-hi a totes les àrees. Gent especialitzada, responsable i ben preparada que du-

rissin una mica la marxa perquè ells quedaven assetjats i no podien sortir si no era fent un salt d'atleta o de suïcida.

Tothom, doncs, va sortir satisfet i ben retratat. Multitud de fotògrafs van estar llampegant tota l'estona com déus de l'Olimp. Per cert i fent un incís ¿què en fan de tantes fotos si els diaris només en publiquen una o dues?

Ara el Mercat de les Flors ja torna a ser un teatre. Els nostres caps de llista ja han estat proclamats. La primavera continua dominant l'hivern i els qui vivim fora de Barcelona anem a agafar el tren enmig de mimoses i

Una de les evidències que es feia més patent al Mercat de les Flors era que el PSC no consta d'una sola persona.

rien el govern de Catalunya per uns camins més justos, més equitatius, més emprenedors. I això no són paraules vanes. Pasqual Maragall ha demostrat abastament l'empenta i la qualitat d'un executiu socialista per no parlar de Narcís Serra que ha sabut dur a terme brillantment el que tothom considerava una missió impossible.

Aquestes reflexions i moltes d'altres, estic segura que eren al pensament de tots els assistents mentre seien tranquils a les seves butaques o quan, en acabar, els de dalt de tot demanaven sense impaciència que els ocupants de les files de baix alleuge-

d'ametllers florits. Falten tres mesos pel vint-i-nou de maig. El maig, ho sabem des de sempre, és el mes de les roses. Tant de bo que la nostra rosa vermella broti en el cor de tots els catalans que no creuen en un govern conservador, que no volen tractes discriminatoris ni actituds fanàtiques. Dels qui volen més atenció als qui més ho necessiten.

Segur que aquests catalans són molts més que no els altres. Esperem que ho vulguin demostrar a les urnes.

Núria Albó

JOAQUIM NADAL

«L'abús de la majoria absoluta no és bo per Catalunya»

Joaquim Nadal i Farreras, als seus 40 anys, ha estat elegit ja tres cops com alcalde de Girona. És economista i catedràtic d'Història de Catalunya, al temps que diputat del Parlament de Catalunya i president de la Federació de Municipis de Catalunya.

—En primer lloc, voldriem preguntar-te quin és el teu balanç a l'hora de passar revista a vuit anys de govern de Convergència i Unió.

—Obviament s'han fet coses. Algunes s'han fet bé. D'altres, molt malament. Però també se n'han deixat de fer bastantes.

Jo diria que hi ha hagut un procés regressiu. És va començar amb molta eufòria amb els traspassos de les competències dels primers anys, però la inversió ha baixat molt amb posterioritat. Les inversions del segon quadrienni de Convergència i Unió han baixat molt en relació al què havien estat les inversions del primer quadrienni. Aquest seria el meu balanç pel què respecta a l'obra feta.

D'altra banda, cal assenyalar que des del govern de la Generalitat s'ha produït una evident interferència amb el treball dels ajuntaments, duplicant els serveis i creant una administració cara. S'ha provocat un desgast de la vida local, amb una especial i negativa concentració de poder a Barcelona capital.

—Hi ha reivindicacions pròpies de Girona a proposar en aquesta campanya?

—I tant que n'hi ha! A part del programa general, farem un programa específic gironí. Un programa que contempli els nostres problemes de comunicacions, d'aigües, de turisme, de conservació de monuments...

Cal dir que hi haurà un element fonamental en aquesta campanya específica: L'Eix transversal, una via promesa fa vuit anys i que no s'ha fet. L'Eix transversal és un element fonamental pel reequilibri del nostre territori que serà, al mateix temps, un argument bàsic de la nostra campanya.

—Quins seran, al teu entendre, els principals arguments de la campanya que és a punt de començar?

—Jo diria que no ha de ser una campanya de plebiscit entorn Jordi Pujol. Ha de ser una campanya en la que el ciutadà de Catalunya s'adoni que no és bo per Catalunya l'exercici abusiu i continuat de la majoria absoluta.

En conseqüència, la nostra proposta és la configuració d'un model parlamentari plural, ressuscitant el paper del Parlament de Catalunya, a través d'un arc parlamentari molt més diversificat i amb un contingut més pluralista.

—Les teves esperances electorals estan basades en un increment dels

Joaquim Nadal, cap de llista per Girona

vots dels socialistes, o més aviat en un descens de CiU?

—L'objectiu nostre ha de ser sense cap mena de dubtes que el Partit dels Socialistes augmenti els seus vots. El què facin els altres no ens ha de preocupar. Convergència pot continuar agrupant els vots de la dreta o no. En aquest sentit, pot passar qual-sevol cosa, però, insisteixo, la nostra feina i principal preocupació ha de ser aconseguir que el partit pugui en vots en les pròximes eleccions.

—Creus que en aquesta campanya es podrà aconseguir un bon nivell de participació popular?

—Si es pot aconseguir no ho sé ben cert. El que sí que tinc molt clar és que lluitar contra l'abstenció és un dels nostres objectius prioritaris. S'han d'aixecar els vots i fer-los sortir de tot arreu sigui com sigui. És evident que en aquesta campanya hem d'aconseguir que l'abstenció sigui com més baixa millor.

—Amb quin resultat electoral et sentiries satisfet? Quin és l'objectiu electoral concret, en nombre de diputats, que us plantegeu en aquesta campanya, pel què fa a l'àmbit gironí?

—Si tinguéssim set diputats a Girona seria un èxit important per a nosaltres. Aquesta és la nostra fita electoral, el nostre desig: set diputats socialistes per Girona.

—I, per acabar, ¿quina mena de campanya penses fer? ¿Com heu dissenyat la campanya els socialistes gironins?

—Doncs, com una campanya de quinze persones. Una campanya amb la idea clara de fer-la amb una base i una projecció clarament comarcal. Intentarem que la nostra presència arribi a tot arreu, transmetent allà on siguem, els nostres projectes i les nostres propostes, amb un missatge nítid de poder gironí, de diversificació de les ofertes polítiques catalanes i amb unes mesures concretes.

Francesc Sánchez

ANTONI SIURANA

«Convergència ha baixat el sostre de l'autonomia catalana»

Antoni Siurana Zaragoza, cap de llista de la candidatura del PSC per Lleida, va néixer el 23 de febrer del 1943, és economista, diputat al Parlament de Catalunya, cap de l'oposició municipal de l'ajuntament de Lleida i president de la Conferència de Poders Locals i Regionals del Consell d'Europa.

—Com valors aquests vuit anys de govern de Convergència?

—Jo diria que el resultat final d'aquest govern —que més que de Convergència és de Jordi Pujol, perquè està molt personalitzat— ha estat baixar el sostre de l'autonomia catalana. Catalunya té poder econòmic però no s'ha aconseguit que tingués al mateix temps un poder d'organització política. Interiorment Catalunya ha estat mal organitzada. Tot el que no és consens en el desplegament de les lleis d'organització del territori és dolent a la llarga per Catalunya. Per tant, hi ha una falta d'eficàcia en el procés d'organització interior. I després de cara enfora s'han fet més relacions personals que una política de defensa dels sectors catalans cara a l'exterior. Ha estat, al meu entendre, una ocasió perduda per aconseguir una veritable organització política de Catalunya al temps que s'ha desplegat una administració molt centralitzada copiada de l'administració que tant havíem criticat, amb els seus vicis històrics. S'han desapropiat els recursos que la Generalitat de Catalunya té per equilibrar el nostre territori.

Per una altra banda, hi ha un clar balanç de sectarisme de l'administració, una influència tremenda del partit respecte del què és l'administració pública catalana.

—Aquests serien els grans trets d'una primera valoració global. Es poden, però, proposar accions a nivell provincial, o de circumscripció?

—Cada territori té les seves característiques singulars. Catalunya és diversa. Dificilment un diputat de Barcelona, per molt que vulgui fer abstracció dels temes polítics que li marca el seu origen, pot pensar amb l'esquema de Les Garrigues, El Segrià o l'Urgell. Dificilment, es poden plantejar problemes tant diferents amb l'òptica d'una circumscripció única. Els diversos diputats aporten sensibilitats diferents, amb un coneixement directe dels problemes dels ciutadans molt més ric.

Des del punt de vista de Lleida és potser encara més accentuat, perquè, en definitiva, les terres de Lleida tenen característiques bastant diferents del què en podríem dir el litoral català.

Antoni Siurana, cap de llista per Lleida

Hi ha una reclamació d'una política específica sobre la capital, Lleida, sobre les comarques, d'una política d'alta muntanya, de tractar bé el tema dels nous regadius, o la política agrària, per exemple. Lleida, amb la seva dependència del sector agrícola, ha estat una pionera en l'agricultura d'Europa, però s'ha de tenir molt en compte el context en què ens mourem. És molt diferent fer una agricultura pensada per una zona de mercat interior, com era Espanya fins fa dos anys, a fer-la en un context del 1992, amb mercat únic europeu. Si nosaltres érem una zona competitiva pel que fa al mercat agrícola interior, dins el context europeu es plantegen moltes incògnites sobre cultius o ramaderies concretes, sobre la poma o el porquí. Aquest és un tema complicat i hi ha d'haver una política des de la Generalitat, per tant, de defensa de les nostres possibilitats cara al futur.

—Les mesures concretes no poden fer oblidar els grans ideals socialistes? La tasca pragmàtica pot fer oblidar la lluita per les llibertats més genèriques?

—No. Està clar, és evident que en aquest moment hi ha a Lleida una tensió, als pobles i terres de Lleida hi ha una tensió entre el que s'impulsa des de la Generalitat i la lliure expressió de la gent. Per exemple, a Lleida, l'ajuntament de Convergència ha fet menció explícita de la prohibició d'Els Joglars com a grup teatral. Obviament això és un pas enrera en el ple exercici de les llibertats. No són només Els Joglars. Altres activitats, pel fet de tenir un caire d'esquerres o crític són condicionades o es queden sense ajut per part de les institucions. Això és evidentment una restricció de les llibertats que és molt greu. Es practica una política de sectarisme que provoca la manca de llibertats. Amb això hi haurà problemes greus a Catalunya si no s'aconsegueix un altre clima, que Convergència no

(Continua a la pàgina 9)

La llibertat d'expressió, encara

La manera com s'han posat en marxa les loteries va provocar l'oposició unànime de tots els grups parlamentaris catalans, tret d'aquell que dona suport al govern de CiU. Tothom va qüestionar i qüestionar encara molts aspectes que no han quedat gens clars a l'hora d'engegar les loteries catalanes, en especial el contracte que vincula l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, depenent de la Generalitat, i l'empresa concessionària de les loteries, LUDITEC, S.A., la venda de la loteria a establiments de queviures i l'excessiva publicitat que el govern de la Generalitat està fent de les seves loteries. Les crítiques de l'oposició han estat contestades, d'una banda, amb evasives (es va crear una Comissió d'Investigació que ha ser ofegada per la majoria parlamentària) i, d'una altra banda, amb la interposició d'absurdes demandes judicials.

Primer, va ser el secretari general de la Presidència de la Generalitat, Lluís Prenafeta, qui, donant-se per al·ludit per unes declaracions en què no se'l citava, interposava una demanda contra el diputat i secretari d'organització del PSC, Josep Ma. Sala. Després, un dels socis de LUDITEC, Imperial Trading and Development Limited, convocava judicialment al diari «La Vanguardia» a un acte de conciliació per informacions aparegudes en relació amb un dels membres

d'aquesta societat, implicat en un procediment judicial a Suïssa. Finalment, la revista EL MÓN també ha estat objecte d'aquests atacs indiscriminats, en ésser obligada a acudir a un altre acte de conciliació exigint per l'empresa LUDITEC. Sense especificar quins són els paràgrafs o afirmacions que al seu entendre són atemptatòries contra el seu honor, LUDITEC ha triat quatre dels deu articles publicats per la revista EL MÓN en relació al LOTTO-GATE per abonar les seves exigències judicials.

Quan una actuació d'aquesta naturalesa no es fa contra unes afirmacions concretes sinó contra un conjunt d'articles, allò que s'intenta no és cercar

unes rectificacions puntuals sinó fer callar una veu que no resulta agradable. Es pretén atacar d'arrel la llibertat d'expressió dels qui no pensem com els agradaria als demandants, que són aquells que governen la Generalitat o entitats que hi estan íntimament relacionades.

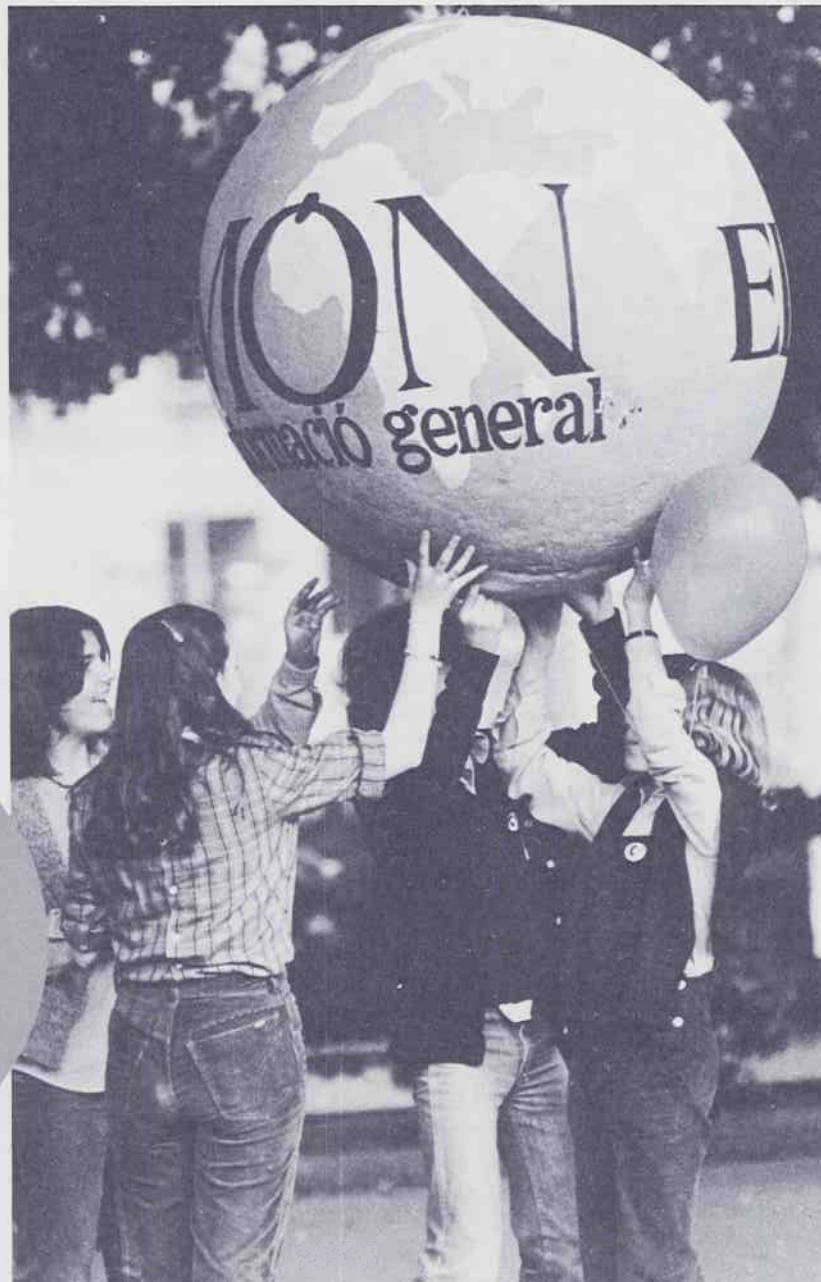
Si hi ha ocasions recents en què la llibertat d'expressió semblava córrer un cert perill, aquest n'és l'exemple més flagrant. Atacar una publicació, que s'ha caracteritzat pel seu esperit crític envers el govern català actual, per la seva línia editorial en un tema concret és una prova feixent, i més quan es tracta d'un mitjà de poder econòmic limitat, que allò que es pretén aconseguir no és la reparació de cap honor ferit sinó fer callar aquells que denuncien situacions de greu irresponsabilitat creades per polítics convergents. Es tracta d'intimidat, altre cop, amb la força de les amenaces i els diners, quan no es disposa de la força dels arguments i la raó.

Per això, una vegada més, cal tornar a exigir respecte a una de les llibertats fonamentals que ha d'acollir la nostra societat. Una llibertat que només els no demòcrates es resisteixen a acceptar. Una llibertat que cal seguir reivindicant perquè sovint —i aquest cas n'és una mostra— està en perill. La llibertat d'expressió, encara.

Jaume Sobrequés i Callicó

Els periodistes socialistes i el cas Juanjo Fernández

El Sector de Mitjans de Comunicació del PSC, davant del fet que el Tribunal Suprem ha condemnat a sis anys i un dia de presó al periodista Juanjo Fernández per un delictes d'opinió després d'una sentència absolutòria de l'Audiència Nacional, manifesta davant l'opinió pública el seu suport a la declaració que, sobre aquest afer, ha fet la Comissió de Defensa del Col·legi de Periodistes de Catalunya, a la vegada que expressa la seva preocupació pel fet que l'esmentada sentència del Tribunal Suprem vulnera el dret a la llibertat d'expressió reconegut i protegit a la Constitució. En conseqüència, i independentment de l'acord o desacord amb les opinions manifestades a l'article de Juanjo Fernández que ha motivat aquesta condemna, el Sector de Mitjans de Comunicació del PSC expressa públicament la seva solidaritat amb aquest professional de la informació i sol·licita al Tribunal Constitucional que anul·li una sentència tan desproporcionada, fins al punt que posa seriosament en qüestió el dret a la llibertat d'expressió.

Al món hi ha gent que no accepta la llibertat d'expressió. La querrel·la de LUDITEC contra EL MÓN n'és una prova.

DEBAT

Cataluña y el caso Mariscal

Una vez que el presidente Pujol ha dado solemnemente por zanjado el caso *Mariscal*, quizá podemos analizar lo ocurrido con serenidad, más allá de la ira y de la indignación que muchos hemos sentido estos días.

Creo sinceramente que lo que acaba de suceder en Cataluña es el episodio político más grave de los últimos años y el más preñado de consecuencias negativas. Hay quien dice que el presidente Pujol y su partido han decidido poner fin a la campaña porque han temido que se les fuese de las manos, pero yo creo que si han decidido terminarla es porque han conseguido casi todos los resultados que buscaban.

El primero es, sin duda, crear un estado de tensión colectiva y de confusión de la opinión que les reporte buenos dividendos electorales. Cosas como ésta ocurren cada vez que se avecina una campaña electoral y siempre hay alguien que por activa o por pasiva ofende a Cataluña y debe ser contundentemente contestado por los grandes defensores del amenazado pueblo catalán, es decir, por el presidente de la Generalitat y su partido. Ya estamos acostumbrados a esto, porque aparece con la regularidad del fenómeno natural.

El segundo objetivo es más serio y peligroso. Se trata de aprovechar todo lo que pueda desestabilizar al Comité Organizador de la Olimpiada de Barcelona porque *Convergència Democràtica de Catalunya* no lo controla. Desde que se inició la campaña por la candidatura olímpica de Barcelona, la actitud de *Convergència* y del Gobierno de la Generalitat ha sido de reticencia contenida o explícita, y en todo caso, de pasividad en los asuntos que requieren una mayor y más activa colaboración entre todas las instituciones. En estos meses hemos asistido a un rosario de maniobras, de acusaciones veladas o abiertas y hasta de negativas a asumir las responsabilidades específicas de la mayoría que gobierna la Generalitat, que han culminado, de momento, en esta campaña contra la mascota olímpica. Todo parece indicar que lo que *Convergència* discute no es la Olimpiada, sino su control, y para ello parece dispuesta a lo que sea, llevando la tensión al límite con cualquier pretexto.

Pero lo más grave del caso *Mariscal* no es esto. Lo más grave es que con este asunto se ha conseguido crear en Cataluña un clima de auténtica histeria y de irracionalidad entre amplios sectores, que quizá sirve a los intereses de gobierno de la Generalitat, pero que puede tener consecuencias incalculables para la convivencia cívica y el ejercicio de la libertad de expresión. El asunto adquirió su auténtica dimensión política cuando el propio presidente Pujol dio vía libre a la protesta organizada declarando que Cataluña había sido agredida por las confusas declaraciones de Javier Mariscal y que como país tenía derecho a defenderse. En medio

de la marea desatada, Javier Mariscal tuvo que someterse a una humillante entrevista en TV-3 para pedir excusas y publicar un artículo autocrítico en el diario *Avui*, en el que afirmaba que, pese a su concepción universalista de la cultura, no era anticatalanista. Una vez pasadas estas horcas caudinas, el señor Roca Junyent consideró que la autocrítica era suficiente y el señor Jordi Pujol declaró ante la televisión que «como presidente de Cataluña» consideraba que las excusas públicas del señor Mariscal eran suficientes y daba el asunto por concluido.

Creo que con esto nos basta para entender la gravedad de lo ocurrido. Pero hay más. En realidad, el asunto Mariscal es el primer episodio o, si se quiere, el ensayo general de una línea de actuación política ya anunciada hace meses por el propio presidente Pujol. En la fiesta anual de *Convergència Democràtica de Catalunya* de 1987 hizo una alusión a Galinsoga, que casi todo el mundo relacionó con el reciente nombramiento de un director de diario, insinuando que, al igual que se había hecho en los años sesenta con aquel periodista, su partido estaba en condiciones de echar de Cataluña a quien se propusiera. Galinsoga era, no se olvide, el exponente de una dictadura totalmente hostil a Cataluña y ahora estamos en democracia y tenemos la autonomía. También hay que recordar que cuando Carlos Jiménez Villarejo fue designado fiscal jefe de la Audiencia Territorial de Barcelona el presidente Pujol declaró que era un nombramiento ofensivo para Cataluña, porque el señor Jiménez Villarejo es uno de los dos fiscales que llevaron el caso de Banca Catalana. Y más recientemente ha expresado igualmente su reticencia ante el nombramiento del señor Somalo como nuevo presidente de la Audiencia Territorial de Barcelona, porque al parecer no coincide con su orientación política ni es catalán de origen, aunque haya vivido y trabajado en Cataluña durante muchos años. Lo que cuenta no es, pues, el valor profesional de cada uno ni la trayectoria de lucha por las libertades democráticas. Lo que cuenta es la fidelidad estricta al propio presidente Pujol y a su orientación política. Y lo que inicialmente sólo pareció una amenaza ahora se ha convertido en realidad, hasta forzar una autocrítica pública como condición para la absolución solemne.

A partir de ahora queda, pues, claro que para ser considerado catalán no basta ya con vivir y trabajar en Cataluña, sino que además se requiere manifestar fidelidad al presidente Pujol por activa o por pasiva, es decir, absteniéndose de criticarlo o exponiéndose a la reprobación pública en caso de hacerlo, a menos que se tengan las espaldas muy cubiertas. La definición exacta de lo que es ser catalán queda, pues, en manos del presidente Pujol, que puede decidir si una persona es hostil a Cata-

luña o no y puede otorgarle o negarle el perdón, con las consiguientes consecuencias personales y profesionales.

Uno de los aspectos esenciales del Estado de derecho es que todo ciudadano tiene derecho a pensar y a expresarse libremente. Esta libertad de pensamiento y de expresión tiene un límite, que es el posible perjuicio que pueda causar a otra persona, pero para ello se establecen los mecanismos jurídicos que permiten al posible perjudicado pedir satisfacción ante los tribunales. Lo que está excluido es que alguien pueda exigir a otro que cambie de opinión mediante la coacción física o moral. Esta es una línea divisoria clara y objetiva y una garantía esencial contra la arbitrariedad. Pues bien, en este caso la línea divisoria se ha borrado, la parte se ha convertido en juez y hemos caído en la pura y simple arbitrariedad. A partir de ahora, ¿quién puede sentirse seguro? ¿Qué profesional de la información, por ejemplo, puede estar seguro de que una crítica suya contra el presidente de la Generalitat o cualquier alto dirigente del Gobierno o del partido mayoritario no va a ser considerada una ofensa contra Cataluña y no le va a exponer a la reprobación y a la autocrítica pública para poder conservar su puesto de trabajo?

Lo peor del caso es que esto haya podido ocurrir en una sociedad pluralista y tolerante como la catalana, que un sector de la opinión catalana haya asistido al desarrollo del caso con pasividad y otro sector haya tenido una actitud beligerante contra Javier Mariscal y el COOB. Este es el último de los resultados que se querían obtener. Y la explicación del mismo hay que buscarla en el tipo de identidad nacional catalana que el nacionalismo gobernante está forjando, una identidad de pueblo asediado, de pueblo encerrado en sí mismo, siempre pendiente de un enemigo exterior dispuesto a quitarnos lo nuestro, como si nada hubiese cambiado respecto al pasado dictatorial, a pesar de la Constitución, del Estatuto de Autonomía y de la Generalitat. Para los que la propugnan, esta constante dialéctica del amigo y el adversario exige la defensa a ultranza, la unidad sin fisuras en torno a los dirigentes del país y lo justifica todo, incluso la limitación del pluralismo político y cultural.

Por eso, lo que está en juego, lo que hay que defender, es la idea misma de una Cataluña plural, diversa y tolerante, a prueba de irracionalidades colectivas y de mesianismos y capaz de asumir con tranquilidad todas las implicaciones del pluralismo, entre ellas, el derecho a la frivolidad. Esta es, a mi entender, la principal enseñanza de lo ocurrido y la principal advertencia de lo que puede ocurrir si las cosas no cambian.

Jordi Solé Tura

Article publicat a El País de l'11 de febrer de 1988

DEBAT

Les accions judicials empreses per LUDITEC, l'empresa que gestiona les loteries catalanes, contra el setmanari EL MÓN va tenir com a resposta un llistat de més d'un centenar de juristes en

defensa de la llibertat d'expressió. ENDAVANT ha volgut, a més, conèixer el parer de sis periodistes catalans en relació a aquest afer.

crítica i independent. Això és el que en el fons molesta.

Alfred Rexach Director del programa 135 escons de TVE-2

La querrela és un dels instruments que els ciutadans tenen per defensar-se dels errors, o dels abusos, comesos pels periodistes. No cal, doncs, escandalitzar-se perquè s'en fagi ús quan algú es considera víctima d'una informació errònia o abusiva.

Altra cosa és que la feina dels periodistes pugui no convenir a algú, perquè amb ella es fan públiques coses que no interessa que siguin del domini públic. Llavors l'instrument de la querrela pot transformar-se en un medi per pressionar, per angoixar l'informador impedit-li fer la seva tasca amb l'imprescindible clima de tranquil·litat i respecte. Quan això succeeix el primer perjudicat pot ser el professional de la informació, però al final esdevé afectada tota la societat.

Per això, quan en un assumpte objecte de titulars periodístics comencen a sovintejar les querrelles, penso que tenim dret a preguntar-nos quines són les veritables intencions dels que les enguagen.

En casos com aquest poso la meua confiança, més que mai, en la Justícia i espero el seu resultat.

Enric Sopena Director del Diari de Barcelona

Una vegada més, sembla que triomfa la temptació de matar el missatger. Són tants i tan greus els dubtes que envolten l'afer de la loto catalana, malgrat la peculiar forma d'investigació al Parlament de Catalunya, que no deixa de ferir la sensibilitat democràtica que es tracta de fer callar una publicació, com ara EL MÓN. Aquest setmanari, català i en català, s'ha distingit de sempre per la seva posició

Article titled 'Aquí, hi suca tothom' with sub-header 'Catalunya Política' and 'Luditec, GYECI, Pollard, Imperial Trading, Mantelleta, Ioverana...'. The article discusses the lottery scandal and the role of various companies.

Article titled 'Les pantalles de la Lotto' with sub-header 'Catalunya Política' and 'Imperial Trading, Mantelleta, Progressia Societat de Gestions, Mosesta'. The article discusses the lottery scandal and the role of various companies.

Antonio Franco Director de EL Periódico

Me parece correcto que cuando una persona o grupo de personas se sientan perjudicados por una información, recurran a los tribunales. A veces los periodistas nos sentimos intocables y esto es incorrecto.

Con todo, esta demanda me parece más una operación de relaciones públicas que un deseo auténtico de esclarecer lo sucedido. A pesar de la Comisión parlamentaria de investigación y a pesar de las múltiples explicaciones de los directivos de LUDITEC los ciudadanos todavía no saben cuál es el fondo de las relaciones de esta compañía con quienes efectuaron la concesión. El MÓN, en algunos momentos con más acierto que otros, ha intentado plantear las dudas de fondo existentes y a pesar de todas las explicaciones de los directivos de LUDITEC el fondo sigue oscuro.

Creo que la demanda, lo que busca es que deje de hurgarse en busca de las respuestas pendientes.

Josep Serret ex-director d'EL MÓN

La presentació d'una demanda contra EL MÓN per part de LUDITEC em sembla una collonada, per dues raons que van més enllà dels fets que la motiven. La primera és que jo sóc partidari de la llibertat d'expressió, en la seva versió —diguem-ne— més salvatge, aquella que arriba fins i tot a la ridiculització de les persones, sobretot si aquestes persones detenten una forma o altra de poder (avinentosa que «per se» ja em sembla desqualificadora).

(passa a la pàgina següent)

DEBAT

(ve de la pàgina anterior)

La segona raó és que allò tan suat de considerar la premsa com un poder influent sempre m'ha fet molta gràcia. Dissortadament, en això he de donar la raó a Jordi Pujol. Per molt que la premsa denunciï, aquí no passa mai res.

Resumint, si els maniaes de LUDITEC se senten ofesos pel què ha escrit EL MÓN, jo els suggereixo que en lloc de recórrer a instàncies jurídiques, amb la desproporció i la prepotència que això implica, demanin unes quantes pàgines de la revista per dir-hi la seva. Al capdavant, em sembla molt més intel·ligent una postura tipus Boadella (dir-li públicament «mamón» al crític des de l'escenari de l'agressió) que la postura tipus Flotats (la princesa que s'ofèn perquè creu ingènuament en l'eficàcia de la crítica).

Joan Ramon Mainat
Cap de
programes de
Ràdio
Nacional
d'Espanya

Us juro que si a mi m'oferissin la possibilitat de guanyar tants milions de pessetes en tan poc temps i de forma tan fàcil, deixaria de preocupar-me que una revista de difusió malauradament limitada intentés posar el meu «honor» en tela de judici. I enfilat a la muntanya de bitllets de mil, «perdonaria» als periodistes que potser encara no han cobrat l'article que m'«injuriava». I si no us ho creieu, oferiu-me un «chollo» milionari, insulteu-me si us plau... i us demostraré que per aquí m'entra i per aquí em surt. Hi ha sensibilitats que fan riure.

Toni Puig
Director
d'EL MÓN

La Lotto és un joc públic. Però no pot ser pública l'opinió que els mitjans de comunicació expressin, a partir de dades i indicis observables, sobre la seva gestió. LUDITEC no tolera que s'ensumi en el paquet de re-

Lottogate: alea jacta est

La Comissió d'investigació del cas Lottogate acaba d'esculpir el president dels Estats Units de responsabilitats directes en l'acte. L'ha actuat però, de no saber que cunaven a les seves espalles els bones dolament a les seves cistres. La Comissió d'investigació del Lottogate acaba de posar-se en marxa. Segurament, Pujol firmaria ara mateix que les seves conclusions fossin similars a les nord-americanes. O això, o que no hi hagi conclusions. Que també podria ser!

La Comissió d'investigació del cas Lottogate acaba d'esculpir el president dels Estats Units de responsabilitats directes en l'acte. L'ha actuat però, de no saber que cunaven a les seves espalles els bones dolament a les seves cistres. La Comissió d'investigació del Lottogate acaba de posar-se en marxa. Segurament, Pujol firmaria ara mateix que les seves conclusions fossin similars a les nord-americanes. O això, o que no hi hagi conclusions. Que també podria ser!

lacions institucionals que van provocar un debat i una comissió d'investigació parlamentària. Aquest és un tema que cal oblidar. LUDITEC és un lliri del verger de la Generalitat, immaculat. Sense taques. I si algú olora massa, catacrock! Confiàvem en què la Generalitat de Catalunya no cauria en escàndols com el provocat per la lotto de LUDITEC. Confiàvem que en aquesta Catalunya democràtica podríem informar sense gaires pegues. Hi confiàvem perquè qui ens mana havia lluitat per la llibertat d'expressió, informació i comunicació.

La demanda contra la informació sobre LUDITEC apareguda en EL MÓN, la búsqueda i la captura dels seus accionistes, ens confirma que ens hem equivocat.

Qui en dubta, que rasqui, rasqui!!

Num. 2001-12 novembre 1987 212 pàg.

EL MÓN

LA FIAT,
DEL TOPOLINO AL PANDA

BIBLIOTECA FIGUERAS,
VINT ANYS D'HISTÒRIA

URSS: PERESTROIKA
EN L'ANIVERSARI
DE LA REVOLUCIÓ

A LUDITEC,
LI CAU LA GROSSA
GADA SETMANA

ANTONI SIURANA

Convergència ha baixat el sostre de l'autonomia catalana

(ve de la pàgina 4)

pot portar perquè precisament afavoreix aquesta tensió.

Per entendre'ns, en aquest moment s'està polititzant tota activitat, sigui quina sigui, i això feia molts anys que no es produïa. Comença a haver-hi bars dels uns i cafès dels altres. Hi ha una separació de la societat, cosa que és negativa per qualsevol nació.

—Hi ha elements que et puguin fer pensar en uns resultats millors que els del 1984?

—Cada vegada la gent racionalitza més els processos electorals. Penso que es detecta una paralització del que ha estat la Generalitat fins ara. Aquella política que ens deien de fets i publicitat s'ha quedat quasi bé només en publicitat. En l'anterior campanya vam veure aparèixer com a bolets cartells de la Generalitat anunciant obres per tot arreu. Molts d'aquells cartells s'han descolorit, han caigut i encara no s'han fet les obres. I ara no n'hi ha de cartells nous. L'aparell

administratiu de la Generalitat cada cop absorbeix més diners i la realització d'obres, que en un primer moment es podien fer per les transferències rebudes, ara es ralentitza molt. I tot això la gent ho va veient. Va haver-hi una arrencada de cavall i un aturadeta de somera.

—Quines previsions electorals feu a Lleida?

—No en fem de previsions. En definitiva, el què crec és que a les terres de Lleida, que han estat poc afavorides pel creixement econòmic de Catalunya i Espanya en els darrers anys, s'ha de produir un canvi. La gent s'ha de donar compte que el triomfalisme de l'economia catalana no arriba a moltes zones de Lleida. Les Garrigues tenen els mateixos problemes que tenien. O als Pallarsos. I fins i tot en la política de muntanya hi hem sortit perdent. L'agricultura de muntanya a Lleida, per aquestes coses tristes del govern català, ha rebut menys ajudes que si no hagués hagut autonomia, perquè hauria po-

gut treure recursos de la Comunitat Econòmica Europea que ara no s'han sabut aprofitar.

Aquestes mancances crec que la gent les valorarà i en les eleccions jutjarà qui compleix i qui no.

—I tu, personalment, com faràs la campanya a Lleida?

—Penso que no es pot caure en el parany del que han estat les campanyes darreres, que han estat molt agressives i d'un estil molt lleig d'acusació i atac personal. Nosaltres no entrarem en l'atac personal. Presentarem el nostre projecte, les nostres propostes per les necessitats que tenen les terres de Lleida i Catalunya en general. Farem una campanya electoral amb el to positiu de presentar alternatives pel territori i no de desqualificació de l'adversari. No volem entrar en aquest joc, no creiem que sigui bò. Als pobles se'ls pot alentar en dues direccions; la positiva, per sumar les virtuts per tirar endavant, i la negativa, alimentant l'enveja i els atacs personals.

Tots portem un petit dimoni dins, i Convergència en fa ús intencional d'aquests petits dimonis. Nosaltres creiem que això és negatiu pels polítics, però que també ho és pel país i per qualsevol obra de govern que es vulgui fer.

—També hi ha el problema de la diferència de poder econòmic de les campanyes. A Lleida en teniu experiència de campanyes electorals de CiU mastodòntiques.

—Sí. Nosaltres farem la campanya amb els recursos que tenim. No volem deure favors a d'altres. Els que tenen financiació aliena han de pagar després els qui els han ajudat. No volem dependre, després de guanyar les eleccions, dels ajuts que haguéssim pogut rebre de tercers. Els americans ho tenen molt clar. Nosaltres també. Qui paga no ho fa per ideologia sinó perquè després vol cobrar-s'ho d'alguna forma, i nosaltres no caurem en aquest parany.

Francesc Sánchez

Jordi Pujol: construir o destruir?

No hi ha dubte de què, tant al poder com a l'oposició, el polític té més a l'abast que qualsevol altre ciutadà la possibilitat de construir o de destruir.

Des d'aquesta perspectiva el dubte hamletic traslladat al polític tal volta fora: construir o destruir?

Jordi Pujol és, sens dubte, un dels paradigmes del polític català actual. La seva ambició de poder, que es traspua per tots els porus del seu ésser, ha tingut sempre un objectiu manifest: Catalunya. Catalunya ha estat i és l'objecte exclusiu i excoent de la seva visió política.

Segons el dilema plantejat ¿ha ajudat a construir o a destruir Catalunya Jordi Pujol?

Si analitzem la seva trajectòria des d'aquesta perspectiva ens atreviríem a afirmar que podem observar-hi dues etapes ben diferenciades: la de fer país durant la dictadura i l'actual de fer política.

La primera etapa, la de fer país, es va caracteritzar per la seva voluntat d'aprofitar totes les esclatxes possibles per a crear, conjuntament amb milers de catalans de tota mena i ideologia, infraestructura cultural, social, catalanista i fins i tot financera. És l'etapa de CC, de Banca Catalana, de l'Oriflamma, de *Gran Enciclopèdia Catalana*, de *Destino*, de *El Correo Catalán* i del seu mecanatge de múltiples activitats. Independentment que la major part d'aquestes empreses van fracassar estrepitosament, el cert és que la seva voluntat més pregonera era la de construir.

Algun canvi profund, tanmateix, es deuria produir en l'interior de Pujol en el moment que va deixar de fer país per a fer política.

Tal volta fou el sentir-se imbuït d'un cert messianisme, d'un cert cabdillatge. O tal volta la concepció excoent del seu ideari nacionalista, més aprop d'un cert pseudo-feixisme xovinista que

d'un veritable moviment d'emancipació nacional. O segurament la seva mai dissimulada ambició de poder absolut. O tot plegat.

El cas és que des d'aleshores el seu amor per Catalunya es va convertir en un amor possessiu, en l'obsessió d'assolir el poder per a ell tot sol. I paradoxalment, convençut de ser l'únic detentador de les essències pàtries, la passió de construir un país fet a la seva mida, s'havia de complementar fatalment en la passió devastadora de tot allò que s'hi oposés.

Vet ací que el dilema construir-destruir en Jordi Pujol havia d'acabar simultenajant-se fatídicament, desteixint de nit, com Penèlope, el que teixia de dia i convertint el país en un caos enorme de projectes inacabats i d'institucions amenaçades, en plena maduresa, a veure's estingides un dia o un altre. El dia que sobre elles el dit amenaçador de Pujol blasmés: «representa un contrapoder per a la Generalitat i, per tant, un perill per a Catalunya».

Així ha passat amb la Corporació Metropolitana de Barcelona. Ara té el punt de mira posat en el Barça, la Fira de Mostres, la Cambra de Comerç, les Olimpíades, les Caixes d'Estalvi i, sobretot, en l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona, que ja ha estat acusada d'anar «contra» la Generalitat pels diputats convergents. Aquest «contra» és paradigmàtic dels torquemades catalanes, que pel que sembla n'hi ha una gran abundor.

Fixeu-vos-hi bé: «Que l'Ajuntament de Barcelona guanya unes Olimpíades? Compte, que no vagin *contra* Catalunya!». «Que la Diputació de Barcelona aprova el seu pla d'obres i serveis? Compte! que no vagin *contra* Catalunya!». «Que el Barça fa el ridícul i acaba essent tan sols un club? Compte que això va *contra* Catalunya». «Que a les Caixes d'Estalvis hi pot haver majoria

de representats dels municipis? Compte que això pot anar *contra* Catalunya». «Que la premsa en català, o part d'ella, exerceix la llibertat d'expressió? Compte! que qualsevol crítica al Govern de la Generalitat, va *contra* Catalunya». I als enemics de Catalunya siguin de dins o de fora, cal destruir-los. I cal reconèixer que els torquemades catalans, amb Pujol al davant, hi estant dedicant hores extremes a aquesta tasca.

Tanmateix si amb els adversaris Pujol actua com hem vist fins ara, amb els seus no és que sigui massa generós. Sembla que no vol ningú que li faci ombra al seu costat. Fa tan sols uns mesos qualsevol dels Roca, Alavedra, Trias Fargas o Cullerell podia ser el seu successor. Des de les darreres eleccions municipals qualsevol possibilitat semblant ha restat completament destruïda. Saturn ha devorat ja tots els seus fills...

I així podríem continuar fins a...

Sorpren realment aquesta constant iuxtaposició del dilema construir-destruir, aquesta espiral irrefrenable, com la del nen que abans que la seva joguina caigui en mans del seu veí, prefereix malmetre-la: Certament no voldríem pas que Catalunya fos la joguina d'un personatge semblant.

El que sí creiem que està fora de discussió és que ningú com Pujol —primer com a ciutadà i després com a President de la Generalitat— ha tingut tantes oportunitats per a realitzar una ingent tasca constructora. I que ningú que no sigui ell n'hauria malbaratat tantes.

A la galeria de Presidents de la Generalitat, si Macià fou considerat afectuosament com l'avi, en Companys com el President màrtir, Irla com l'oblidat i Tarradellas com el restaurador de la Generalitat, si la història fos justa, anys a venir s'hauria de parlar de Jordi Pujol, el malmetedor...

Manuel Guillot

31 Congrés Federal del PSOE

Navegant a tot vent

Trascorregudes ja algunes setmanes del 31 Congrés Federal del PSOE es fa molt difícil fer-ne una anàlisi que no repeteixi el que ja s'ha dit a bastament en informacions i cròniques periòdiques. Ha estat un excel·lent Congrés pel socialisme català. Les nostres posicions han avançat com mai ho havien fet en un Congrés Federal. La prova és ben senzilla, només cal comparar l'article de Josep M. Sala «El socialismo catalán y el 31 Congreso del PSOE» publicat al darrer número d'Endavant amb les resolucions congressuals aprovades. Les coincidències —fins i tot literals en alguns casos— són abrumadores. És cert, en aquest 31 Congrés Federal, les aportacions dels socialistes de Catalunya han navegat a tot vent.

L'aprofundiment de l'Estat de les Autonomies en una perspectiva federal, la limitació del joc i de la seva publicitat, l'augment dels recursos de les administracions locals, el major èmfasi redistributiu de la política econòmica i social del govern socialista, i l'impuls als processos de concertació i de participació sindical a les empreses formen part

avui de les resolucions congressuals. És evident que aquest fet és el millor termòmetre per calibrar el grau d'acceptació dels nostres plantejaments. Se n'hi podrien afegir d'altres. L'acollida de la intervenció del nostre Primer Secretari i portaveu de la delegació Raimon Obiols en el torn de crítiques a la gestió de la Comissió Executiva Federal, l'increment substancial de la nostra presència a la direcció federal del PSOE i inclús el fet que el llibre de Raimon Obiols, «Els futurs imperfectes», fos el «best-seller» del Congrés, no fan sinó refermar aquesta impressió d'avanç de les nostres posicions.

Tot i la satisfacció profunda pel resultat del Congrés des del punt de vista del socialisme català, no voldria passar per alt dues mancances que, al meu judici, van palesar-se al Congrés Federal. Una, de fons, l'altra més conjuntural però no per això menys preocupant. La primera fa referència al tipus de debat que es va produir al Congrés. Un debat més centrat en la preocupació per justificar el que s'està fent que no pas en dissenyar estratègies de futur, un debat molt centrat en qüestions

estrictament espanyoles i poc dedicat a fer aportacions polítiques per a l'avanç de l'esquerra a Europa. La segona fa referència a les relacions govern-sindicat socialista. Si bé tothom estava d'acord que el Congrés no podia centrar-se exclusivament en aquesta qüestió, és evident que constituïa una bona oportunitat per intentar apropar posicions o, com a mínim, situar el debat en unes coordenades raonables i entenedores. Malauradament no va ser així. Les intervencions de Felipe González i de Nicolás Redondo a la sessió de cloenda del Congrés ho palesaven de forma notòria. El trencament és greu i no s'albiren, per bé que la voluntat de diàleg s'expressà per ambdues parts, possibilitats de solució a curt termini.

En definitiva un bon Congrés de partit de govern, excel·lent paper dels socialistes catalans i algun tema pendent. Alguna inflexió positiva en les directrius per a la nova etapa i refermament de l'estratègia i del nucli dirigent. Pel debat sobre el projecte caldrà esperar a la discussió sobre el Programa 2000.

Miquel Iceta

ELS LLIBRES DEL MES

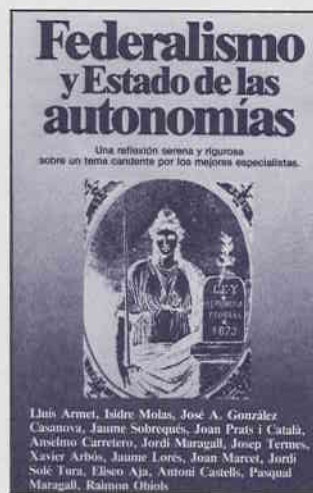
El llibre de Raimon Obiols constitueix una seriosa reflexió sobre el paper que ha de jugar un polític d'esquerres en un sistema democràtic. Obiols denuncia la injustícia que fa que encara hi hagi fam al món, l'economia submergida, la discriminació laboral de la dona, la disminució de l'ajuda al tercer món, la carrera armamentista, l'onada neoconservadora a Europa, la política reaganiana i la de Margaret Thatcher i l'augment de la desocupació. Obiols fa també una crítica molt punyent contra la política-espectacle i contra els polítics que han convertit la seva actuació en un pur *show*. El llibre és també un bell al·legat contra el dogmatisme, contra el maniqueisme i contra la intransigència. *Els futurs imperfectes* és, per tot això, un dels llibres més autènticament d'esquerres aparegut en el panorama editorial català i espanyol en els darrers anys.

J.S.

Raimon Obiols
Els futurs imperfectes
EDITORIAL PLANETA
Barcelona, 1987
Versió Castellana:
Los Futuros Imperfectos.
Barcelona, Planeta, 1987

Diversos autors:
Federalismo y Estado de las
autonomías, Barcelona, Planeta, 1988
N'hi ha una edició en català:
Federalisme i Estat de les
Autonomies, Barcelona,
Edicions 62, 1988

Aquest llibre constitueix una minuciosa reflexió sobre el contingut històric i polític del federalisme. Analitza allò que pot ésser, en el futur, una estructura de l'Estat espanyol organitzada seguint els principis federals. Posa també de manifest que el federalisme ha estat en la història contemporània peninsular, i ho és també avui, la proposta més inequívocament progressista del catalanisme. Per l'adscripció ideològica dels autors, el llibre dona les pistes sobre el contingut de la proposta de transformació federal de la Constitució espanyola vigent feta pels socialistes catalans en els darrers congressos del partit. Constitueix, per això, un llibre la lectura del qual ha de ser un instrument de reflexió política i un punt de partida pel gran debat que viurà la societat catalana en el futur immediat.

Convenció

Per Una Majoria Nacional i de Progrés.

“Volem assenyalar la nostra convicció que l'objectiu d'una nova majoria nacional i de progrés, en el Parlament i en el Govern de Catalunya, és avui a la vegada convenient i possible.”

El meu Carlos Cigarrán

Quatre són els diputats al Parlament de Catalunya que els socialistes hem hagut d'enterrar en la legislatura que ara finalitza. Ramon Fernández Jurado, Joan Cornudella, Joan Casanellas i ara, aquests darrers dies, Carlos Cigarrán.

Tal vegada perquè en els tres primers una greu malaltia pecedí el traspàs, la mort sobtada de Carlos Cigarrán és la que més ens ha corprès. Si la finitud provoca sempre desencís i crispació, quan la mort arriba de sorpresa, de manera inesperada, per un accident estúpid, el sentiment de rebel·lió i desesperança davant del destí humà, es fa doblement punyent.

Carlos Cigarrán era —que difícil és escriure en passat— una expressió genuïna del moviment obrer i socialista de la nostra terra. Nascut a Astúries, l'any 1941, conservà sempre les arrels de la terra d'origen. Guardava en els ulls el color suau de les terres verdes de la comarca d'origen, veïna a Galícia, així com la fonètica i la parla harmoniosa dels asturians de les riberes del Navia i de l'Eo.

Com tants joves d'arreu d'Espanya, emigrà a Catalunya l'any 1965, on ha viscut ininterrompudament fins a la seva mort. Aquí es casà i nasqueren els seus quatre fills. És precisament en l'aventura personal de l'emigració, que s'inicia la formació del futur lluitador sindical i socialista. Autodidacta, acostumat a treballar des de petit, aprengué en la dura escola de les condicions de vida i de treball de la fàbrica SEAT, les contradiccions de l'explotació capitalista i les causes de les profundes desigualtats socials.

Els grans conflictes del 1974, a la fàbrica del Port Franc, estesos a tota la metal·lúrgia catalana, marquen un tombant decisiu en la vida de Cigarrán, que pren l'opció sindical ugetista, primer, l'opció socialista poc després, en afiliar-se a la Federació Catalana del PSOE. A partir d'aquest moment, sense dubtes ni temors, no vacil·là mai en assumir les responsabilitats que els companys li anaven oferint. Una fina intel·ligència, una tenacitat infrangible i un coratge sense límits, el portaren a la Secretaria d'Organització del Metall i al Secretariat Nacional de l'UGT de Catalunya.

Vaig conèixer Cigarrán poc abans de signar el

Pacte d'Abril, que comportà la formació de les candidatures unitàries dels Socialistes de Catalunya en les eleccions de juny del 1977, i el compromís d'avançar en la unitat del socialisme català. Diputat en la Legislatura Constituent, d'aquesta etapa arrenca un llarg període d'estreta col·laboració en el procés d'unificació socialista. Ell en tenia una doble responsabilitat, pel fet d'haver estat elegit membre de la Comissió Executiva Federal del PSOE.

En el complex procés d'unitat socialista, Cigarrán jugà un paper important, encara que poc com-

ell, les conseqüències del xoc de les diferents tradicions, o bé de les diferències culturals, com també de les sensibilitats diverses, que s'aplegaven en el nostre partit.

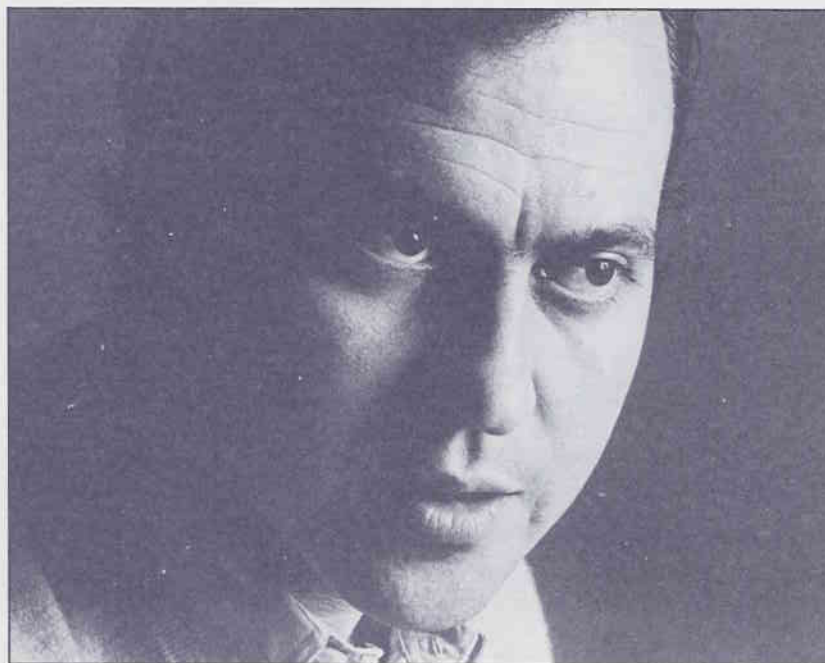
No resultà senzill fer el treball per reduir, engranar i encaixar tot el complex món que s'unificava per primera vegada en una sola organització. Cigarrán es lliurà enterament a aquesta tasca, àdhuc sabent a ciència certa que li podia representar un gran desgast polític i personal. La seva capacitat de sacrifici, sovint poc valorada, el va ajudar molt en la tasca.

Massís de cos, compacte en el seu fer, la mirada clara, que propiciava la simpatia, un dels atributs més característics de Cigarrán era la claredat. Quan tenia una opinió, o es formava un criteri, l'expressava i defensava amb convenciment i sense ambigüitats. Deia el mateix quan eres al davant que al darrera. Si no es convenia, no li era fàcil donar el braç a tòrcer. L'energia amb la que prenia posició, es feia sentir tant en les coincidències com en les discrepàncies. En alguns moments, comptades ocasions, com en el Segon Congrés, es deixà endur pel pes d'algunes incomprendions, induïdes, des de tots els angles i perspectives, pel procés d'unificació. Tenia una lògica, a vegades difícil de comprendre.

La seva aportació posterior a les tasques del nostre partit, es caracteritza per la serenitat de les seves posicions, en una tasca en el si del Partit ben compaginada amb la seva activitat com a Diputat al Parlament de Catalunya. Per sota de la seva personalitat més externa, però subjacent en ella, Cigarrán era a més un gran sentimental. Tenia una extraordinària capacitat emotiva que, per autocontrol, es manifestava poques vegades, però que, quan es donava, posava en relleu la seva qualitat humana.

Com digué Raimon Obiols en l'acte de l'enterrament, els seus fills poden estar orgullosos del pare. Nosaltres, d'haver estat companys de Carlos Cigarrán, a qui mai no oblidarem.

Joan Reventós

Carlos Cigarrán era una expressió genuïna del moviment obrer i socialista de la nostra terra.

negut pel gran públic, perquè tingué sempre un vesant molt més intern que extern. En el Congrés d'unificació, que donà origen al Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), resulta elegit Secretari d'Organització. La unitat orgànica tingué, en els primers temps, extraordinàries dificultats, expressades en una multiplicitat de conflictes, que ell ajudà a resoldre amb paciència, tacte i fermesa.

Cigarrán sabia traduir, a través de la seva personalitat, els elements essencials que donaven origen o eren les causes dels conflictes. Amb un sentit elemental dels problemes, era fàcil definir amb

□ Xavier Amorós □ Pere Anguera □ Josep Armengol □ Josep Bayerni □ Joan Anton Benach □ Josep Maria Bernat □ Jordi Bertran □ Oriol Bohigas □ Josep Lluís Canosa □ Josep Maria Carandell □ Josep Maria Carbonell □ Josep Maria Castellet □ Isabel Castro □ Cesc □ Narcís Comadira □ Frederic Correa □ Josep Corredor Matheos □ Daniel Fernández □ Rafael Folch □ Daniel Font □ Joan Font □ Feliu Formosa □ Manuel de Forn □ Joan Fuster Sobreper □ Manuel Gómez Acosta □ José Agustín Goytisolo □ Joan Hernández Pijuan □ Jordi Herralde □ Paco Hidalgo □ Artur Isern □ Àngel Jiménez □ Jordi Ligüerre □ Antoni Lladén □ Ramón Marcer □ Carles

Martí □ Oriol Martorell □ Alfons Milà □ Angels Moll □ Custodia Moreno □ Rosa Maria Muga □ Josep Muntanyès □ Xavier Muñoz □ Carles Navales □ Lluís Pascual □ Iago Pericot □ Francesc Pi de la Serra □ Toni Puig □ Fabià Puigserver □ Antoni Puigvert Romaguera □ Pius Pujades □ Albert Ráfols Casamada □ Josep Ribera □ Marga Rodríguez □ Josep Roig □ Carles Sanpons □ Enric Satué □ Rosa Maria Sardà □ Immaculada Sastre □ Sergi Schaff □ Maria Teresa Serra □ Ramón Serra □ Josep Maria Socías □ Manuel de Solà Morales □ Jordi Solé Tura □ Pep Solé □ Josep Tàrrach □ Joan Tudela □ Jaume Vidal Alcover □ Ramón Vidal Teixidor.

238 31 79

LA CAIXA DELS TRONS

Què passarà a Catalunya amb les televisions privades?

Gairebé ningú no n'ha fet ni tan sols esment, però el cert és que ara com ara l'oferta televisiva que rebem els ciutadans de Catalunya en línies generals palesa un equilibri lingüístic quasi perfecte. L'oferta actual de televisió en català i en castellà és pràcticament similar en quantitat, amb prop d'una quarantena d'hores diàries d'emissions entre els tres canals públics concurrents: unes vint hores diàries en castellà que ens arriben bàsicament a través de TV1 i de la programació nocturna de TV2, i unes altres vint hores diàries en català per la suma del conjunt de les emissions de TV3 i de la desconexió de TV2, que actualment abasta quasi sense interrupcions des del migdia fins al vespre.

Tot i que la programació ininterrompuda de TV1 els caps de setmana introdueix algun petit factor de desequilibri en aquest panorama, també és cert que TV2 amplia sovint les seves emissions en català mitjançant freqüents locucions desconnectades de retransmissions esportives i que TV3 amplia els seus horaris d'emissió els caps de setmana, i tot això fa que la situació es reequilibri en el seu conjunt.

El panorama televisiu actual —que òbviament no té parió en el terreny de la ràdio, ni molt menys encara en el de la premsa escrita— representa un avanç importantíssim per a la normalització lingüística i cultural de Catalunya. És de témer, però, que aquest panorama es pot veure alterat molt sensiblement a curt termini, sobretot com a conseqüència de la irrupció de les televisions privades.

Deixant de banda el fet actual de l'existència del Canal 10 i de la recepció, també a través d'antenes parabòliques, d'emissions estrangeres, que és i serà encara per molt temps un fenomen d'escassa incidència en el conjunt de la població, ¿què passarà a Catalunya amb les televisions privades? Si observem el panorama lingüístic dels mitjans de comunicació de masses en el nostre país, està clar que com menor és la quota de presència que hi tenen els mitjans públics menor és també la presència del català, i a l'inrevés: l'equilibri quasi perfecte entre català i castellà és real només a la televisió, que fins ara és únicament pública, però l'equilibri és molt menor a la radiodifusió on l'oferta privada és quasi exclusivament en castellà i només gràcies a les emissores públiques, ja siguin estatals, autonòmiques o municipals, hi ha una presència important de la llengua catalana a la ràdio, i la premsa escrita es caracteritza per un desequilibri claríssim, amb una presència mínima del català i en gairebé tots els casos a través de mitjans que d'alguna manera tenen suports públics directes o indirectes, ja que fins la iniciativa privada s'ha interessat ben poc per promoure premsa en català.

No es tracta simplement d'augmentar l'oferta de televisió en català sinó de millorar-la.

Si traslладem això al camp televisiu, sembla clar que l'augment de l'oferta que representarà la posada en marxa de televisions privades en el nostre país trencarà l'equilibri actual en detriment del català.

Més o millor?

Què caldrà fer per tal de reequilibrar la situació? N'hi ha que creuen que la solució passa simplement per augmentar l'oferta televisiva en llengua catalana, i en aquesta línia s'orienten les propostes dels qui pretenen que TV3 posi en marxa un nou canal, TV4, o els que defensen la necessitat que TVE doni autonomia plena a TV2, si cal crear un nou canal plenament autonomitzat si més no a les comunitats amb llengua pròpia, com ara Catalunya. Potser siguin bones totes aquestes propostes. Potser sí que sigui necessari que tant la CC/RTV com RTVE decideixin ampliar les seves ofertes televisives en català, però potser seria millor, més oportú i sobretot molt més econòmic que ambdós ens públics apostessin a fons per millorar considerablement les seves ofertes televisives en català. Perquè la competència de les televisions pri-

vades de ben segur que alterarà el panorama televisiu del nostre país, i serà forta més enllà de les qüestions lingüístiques.

No es tracta, doncs, simplement d'augmentar l'oferta de televisió en català. Es tracta fonamentalment de millorar-la. I si per a millorar-la cal augmentar-la, doncs bé, caldrà augmentar-la, i caldrà fer-ho conscients de la necessitat que aquest augment respongui a les característiques essencials d'un servei públic i institucional, d'un mitjà de comunicació de masses que ha d'estar sempre al servei del conjunt dels ciutadans. I això vol dir tant lluitar per mantenir i augmentar els nivells d'audiència com preservar els interessos de tots els ciutadans, oferint un servei públic de televisió que es distingeixi tant per la seva qualitat i neutralitat informativa com pel rigor i la transparència de la seva gestió. Per aquí ha de passar el futur de la televisió pública catalana si de debò vol contribuir al redreçament nacional de Catalunya, a la normalització lingüística i cultural del país, a l'afermament de les seves formes de vida democràtiques, a la consciència cívica, al progrés, en definitiva. La resta són recursos fàcils, excuses de mals pagadors.

Jordi García-Soler